

Motion till riksdagen 2010/11:Kr223

av **Johan Pehrson (FP)**

Tolkutbildning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om vikten av att öka förutsättningarna för en bred tolkutbildning på fler håll i landet.

Motivering

Behovet av tolkar i Sverige är stort, inte minst auktoriserade sådana. Därför är tolkutbildningen viktig, och förhoppningsvis kan inom en snar framtid fler språk än idag tolkas med hjälp av en auktoriserad tolk.

Tillgången på tolkar är inte minst avgörande för en effektiv integrationspolitik. Det är också en viktig demokratifråga. En brist på tolkar innebär dessutom, i värsta fall, att det görs avkall på rättssäkerheten. Det är bara drygt hälften av Sveriges domstolar som t.ex. ställer krav på att de tolkar som används vid rättegångar ska vara utbildade rättstolkar eller auktoriserade tolkar. Anledningen är dagens brist på kvalificerade tolkar, enligt en redovisning från Domstolsverket.

Tolk- och översättarinstitutet (TÖI) bildades 1986 och har ett övergripande ansvar för tolk- och översättarutbildning i Sverige. Institutet har i uppdrag att anordna tolk- och översättarutbildning efter samhällets behov. Utbildningarna ges inom högskolan, på folkhögskolor och hos studieförbund. Idag ges utbildningarna på tre platser i Sverige. Det är inte tillräckligt. Närheten till utbildning är ofta avgörande för att fler skall kunna ha möjligt att utbilda sig till tolk – inte minst kvinnor.

Tolkutbildningen i Sverige utfördes fram till 2006 på en uppsjö av folkhögskolor, vilka gav korta kurser. Dessutom var dessa kurser många gånger utan någon rejäl kvalitetskontroll. Frågan har därefter utretts och det rådde en bred enighet om att reglerna skulle stramas upp. TÖI har därför numera fått uppdraget att ansvara för kvalitetskontrollen.

Fel! Okänt namn på

De regler som nu gäller för TÖI är att det endast är folkhögskolor och vissa studieförbund som är aktuella för statsbidrag, och därmed även för kurs- och examensbevis. De gör alltså helt enligt vad riksdag och regering beslutat.

Landstinget i Örebro län lyckades efter vissa ansträngningar få TÖI att förlägga en omgång av grundutbildningen till Örebro hösten 2008. Då startades en tvåårig tolkutbildning i kvartsfart (lördagar) för 25 tolkar vid Cityakademien i Örebro, i samverkan med Åsa Folkhögskola. Utbildningen som avslutas vid årsskiftet 2010/2011 är mycket uppskattad av tolkarna. Behovet av fler tolkar är dessutom betydande. Minst 50 tolkar med motsvarande utbildning behövs i regionen de närmsta åren. Det har därför från Örebros sida gjorts en förnyad framställning till Tolks- och översättarinstitutet om fortsatt samarbete kring ytterligare en utbildningsomgång i Örebro. Denna har dock avslagits. Detta skapar problem, inte minst för de tänkbara tolkar som har svårt att resa långväga till andra orter för sin utbildning.

Behoven att öka antalet välutbildade kontakttolkar i Örebro län är, som sagt, stora. Med fler tolkar kan flera människor erbjudas kvalitetstjänster som underlättar myndighetsutövningen och tryggar individens rättssäkerhet. Det innebär vidare möjligheter att höja tolkyrkets status, att uppmuntra och ge lokalt förankrade tolkar förutsättningar att delta i och klara Kammarkollegiets auktorisationsprov.

Örebros erfarenheter, från det nu snart avslutade samarbetet kring utbildning av tolkar, är mycket goda. Det är därför angeläget att bygga vidare på dessa erfarenheter genom ett fortsatt samarbete kring tolkutbildningen. Bristen på tolkar finns vidare på många olika ställen i vårt land. Det är därför viktigt att detta ges en bred belysning i det fortsatta arbetet för att förbättra förutsättningarna för nyanlända personer att snabbt kunna integreras i Sverige. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Stockholm den 25 oktober 2010

Johan Pehrson (FP)